

© Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь
Установа адукацыі «Рэспубліканскі інстытут кантролю ведаў»

ДРТ–2019 г.

ФІЗІКА

Варыянт змяшчае 30 заданняў і складаецца з часткі А (18 заданняў) і часткі В (12 заданняў). На выкананне ўсіх заданняў адводзіцца 180 мінут. Заданні рэкамендуецца выконваць па парадку. Калі якое-небудзь з іх выкліча ў Вас цяжкасць, перайдзіце да наступнага. Пасля выканання ўсіх заданняў вярніцеся да прапушчаных.

Пры выкананні тэста дазваляецца карыстацца калькулятарам, які не адносіцца да катэгорыі забароненых сродкаў захоўвання, прыёму і перадачы інфармацыі. Ва ўсіх тэставых заданнях супраціўленне паветра пры руху цел не трэба ўлічваць, калі гэта спецыяльна не агаворана ва ўмове.

Будзьце ўважлівыя! Жадаем поспеху!

Пры разліках прыняць:

$\pi = 3,14$	Пастаянная Планка $h = 6,63 \cdot 10^{-34}$ Дж·с
$\sqrt{2,00} = 1,41; \sqrt{3,00} = 1,73$	Модуль паскарэння свабоднага падзення $g = 10 \frac{м}{с^2}$

Множнікі і прыстаўкі для ўтварэння дзесятковых кратных і долевых адзінак

Множнік	10^{12}	10^9	10^6	10^3	10^{-2}	10^{-3}	10^{-6}	10^{-9}	10^{-12}
Прыстаўка	тэра	гіга	мега	кіла	санты	мілі	мікра	нана	піка
Абзначэнне прыстаўкі	Т	Г	М	к	с	м	мк	н	п

Частка А

У кожным заданні часткі А толькі адзін з прапанаваных адказаў з'яўляецца правільным. У бланку адказаў пад нумарам задання пастаўце метку (×) у клетачцы, якая адпавядае нумару выбранага Вамі адказу.

A1	Прыбор, прызначаны для вымярэння масы цела, – гэта:	1) барометр; 2) шалі; 3) тэрмометр; 4) лінейка; 5) амперметр.
A2	Турыст пачуў гук грома праз прамежак часу $\Delta t = 9,0$ с пасля ўспышкі маланкі. Калі модуль скорасці гуку ў паветры $v = 0,33 \frac{км}{с}$, то навальнічны разрад адбыўся ад турыста на адлегласці L , роўнай:	1) 1,0 км; 2) 1,5 км; 3) 2,5 км; 4) 3,0 км; 5) 3,5 км.
A3	Вал электрарухавіка кавамолкі выконвае $N = 43$ абароты за прамежак часу $\Delta t = 5,0$ с. Вуглавая скорасць ω раўнамернага вярчэння вала роўная:	1) $54 \frac{рад}{с}$; 2) $46 \frac{рад}{с}$; 3) $42 \frac{рад}{с}$; 4) $40 \frac{рад}{с}$; 5) $37 \frac{рад}{с}$.
A4	Самалёт, рухаючыся роўнапаскорана са стану спакою, да адрыву ад узлётнай паласы прайшоў шлях $s = 700$ м. Калі ў момант адрыву модуль скорасці самалёта $v = 252 \frac{км}{г}$, то модуль паскарэння a самалёта пры руху па ўзлётнай паласе быў роўны:	1) $1,4 \frac{м}{с^2}$; 2) $2,6 \frac{м}{с^2}$; 3) $3,5 \frac{м}{с^2}$; 4) $5,6 \frac{м}{с^2}$; 5) $9,0 \frac{м}{с^2}$
A5	Да некаторага цела прыкладзены сілы $\vec{F}_1$ і $\vec{F}_2$, якія ляжаць у плоскасці рысунка (гл. рыс. 1). На рысунку 2 напрамак паскарэння $\vec{a}$ гэтага цела абзначаны лічбай:	1) 1; 2) 2; 3) 3; 4) 4; 5) 5.

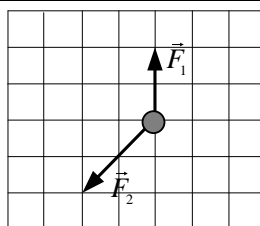

Рис. 1

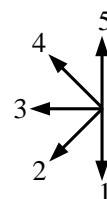
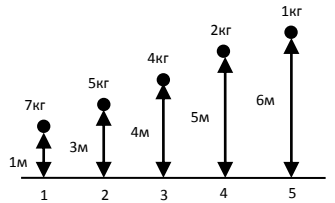
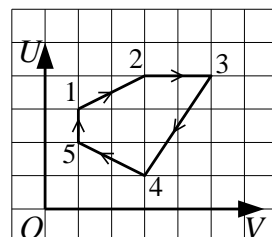
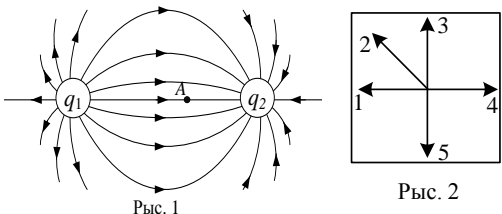
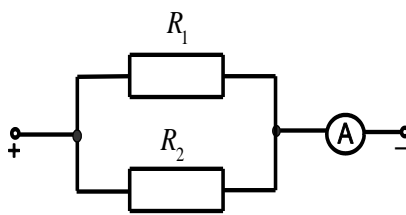
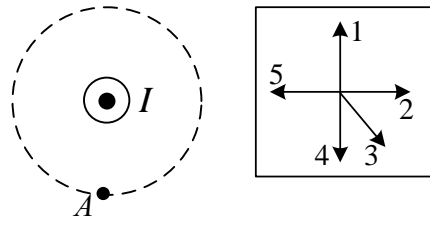

Рис. 2

<p>A6</p>	<p>На рисунку показана становішча п'яти цел, які змешчаны на розных вышынях над паверхняй Зямлі. Целы пачынаюць падаць без пачатковай скорасці. Модуль імпульсу цела непасрэдна перад судакрананнем з паверхняй Зямлі будзе найбольшым у цела пад нумарам:</p>		<p>1) 1; 2) 2; 3) 3; 4) 4; 5) 5.</p>
<p>A7</p>	<p>Цела масай $m_1 = 2$ г, якое складаецца з тытану $\left(M_1 = 48 \frac{\text{г}}{\text{моль}}\right)$, утрымлівае N_1 атамаў, а цела масай $m_2 = 1$ г, што складаецца з вугляроду $\left(M_2 = 12 \frac{\text{г}}{\text{моль}}\right)$, утрымлівае N_2 атамаў. Суадносіны $\frac{N_1}{N_2}$ роўныя:</p>		<p>1) $\frac{1}{4}$; 2) $\frac{1}{2}$; 3) 1; 4) 2; 5) 4.</p>
<p>A8</p>	<p>Пры ізабарным нагрыванні ідэальнага газу яго аб'ём павялічыўся ў два разы. Калі пры гэтым тэмпература газу павялічылася на $\Delta t = 300$ °С, то яго пачатковая тэмпература t_1 была роўная:</p>		<p>1) 27 °С; 2) 160 °С; 3) 210 °С; 4) 270 °С; 5) 300 °С.</p>
<p>A9</p>	<p>З ідэальным аднаатамным газам, колькасць рэчыва якога пастаянная, правялі працэс 1–2–3–4–5–1. На рисунку показана залежнасць унутранай энергіі U газу ад аб'ёму V. Укажыце ўчастак, на якім колькасць цеплаты, атрыманай газам, ішла толькі на прырашчэнне ўнутранай энергіі газу:</p>		<p>1) 1–2; 2) 2–3; 3) 3–4; 4) 4–5; 5) 5–1.</p>
<p>A10</p>	<p>Фізічнай велічынёй, вымяраемай у фарадах, з'яўляецца:</p>		<p>1) сіла Ампера; 2) патэнцыял; 3) электраёмкасць; 4) сіла Лорэнца; 5) сіла току.</p>
<p>A11</p>	<p>На рис. 1 паказаны лініі напружанасці электростатычнага поля, створанага пунктавымі зарадамі q_1 і q_2. Напрамак вектара напружанасці $\vec{E}$ электростатычнага поля, створанага сістэмай зарадаў q_1 і q_2 у пункце A, абазначаны на рис. 2 лічбай:</p>		<p>1) 1; 2) 2; 3) 3; 4) 4; 5) 5.</p>
<p>A12</p>	<p>Участак электрычнага ланцуга складаецца з ідэальнага амперметра і двух рэзістараў (гл. рис.), супраціўленні якіх $R_1 = 2,0$ Ом, $R_2 = 3,0$ Ом. Калі паказанне амперметра $I = 1$ А, то магутнасць P_2 току, спажываемая рэзістарам R_2, роўная:</p>		<p>1) 0,32 Вт; 2) 0,48 Вт; 3) 0,64 Вт; 4) 0,72 Вт; 5) 0,84 Вт.</p>
<p>A13</p>	<p>Напрамак вектара магнітнай індукцыі $\vec{B}$ у пункце A магнітнага поля, створанага доўгім прамалінейным правадніком, перпендыкулярным плоскасці рысунка, сіла току ў якім I (гл. рис.), пазначаны лічбай:</p>		<p>1) 1; 2) 2; 3) 3; 4) 4; 5) 5.</p>

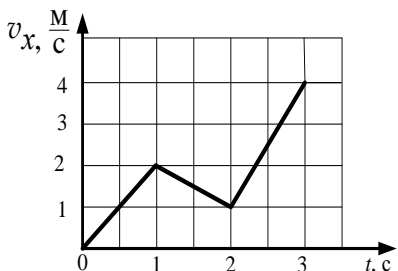
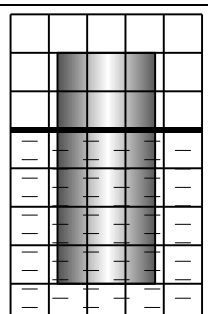
A14	Прамавугольная рамка са старанамі $a = 50$ мм, $b = 40$ мм, вырабленая з тонкага дроту, размешчана ў аднародным магнітным полі, лініі індукцыі якога перпендыкулярны плоскасці рамкі. Калі на працягу прамежку часу $\Delta t = 50$ мс модуль індукцыі магнітнага поля раўнамерна паменшыўся ад $B_1 = 700$ мТл да $B_2 = 300$ мТл, то ЭРС індукцыі $\mathcal{E}_{\text{інд}}$ у рамцы роўная:	1) 16 мВ; 2) 32 мВ; 3) 48 мВ; 4) 64 мВ; 5) 80 мВ.
A15	Калі частоты ваганняў двух матэматычных маятнікаў $\nu_1 = 6,0$ с ⁻¹ і $\nu_2 = 8,0$ с ⁻¹ , то частата ν ваганняў маятніка, даўжыня якога роўная суме даўжынь першага і другога маятнікаў, роўная:	1) $1,0$ с ⁻¹ ; 2) $2,4$ с ⁻¹ ; 3) $3,5$ с ⁻¹ ; 4) $4,8$ с ⁻¹ ; 5) $7,0$ с ⁻¹ .
A16	Пры нармальным падзенні святла з даўжынёй хвалі $\lambda = 455$ нм на дыфракцыйную рашотку з перыядам $d = 3,64$ мкм парадак m дыфракцыйнага максімуму, які назіраецца пад вуглом $\theta = 30^\circ$ да нармалі, роўны:	1) 1; 2) 2; 3) 3; 4) 4; 5) 5.
A17	Катод фотаэлемента асвятляецца монахраматычным святлом з частатой $\nu = 1,3 \cdot 10^{15}$ Гц. Калі работа выхаду электрона з паверхні катода $A_{\text{вых}} = 5,9 \cdot 10^{-19}$ Дж, то максімальная кінетычная энергія E_k^{max} фотаэлектрона роўная:	1) $2,2 \cdot 10^{-19}$ Дж; 2) $2,7 \cdot 10^{-19}$ Дж; 3) $3,2 \cdot 10^{-19}$ Дж; 4) $3,7 \cdot 10^{-19}$ Дж; 5) $4,2 \cdot 10^{-19}$ Дж.
A18	Невядомым прадуктам ${}^A_Z X$ ядзернай рэакцыі ${}^{137}_{55}\text{Cs} \rightarrow {}^{137}_{56}\text{Ba} + {}^A_Z X$ з'яўляецца:	1) ${}^4_2\text{He}$; 2) ${}^0_{-1}e$; 3) γ -выпраменьванне; 4) ${}^1_1p$; 5) ${}^1_0n$.

Частка В

Адказы, атрыманыя пры выкананні заданняў часткі В, запішыце ў бланку адказаў. Шукаемыя велічыні, пазначаныя шматкроп'ем, павінны быць вылічаны ў адзінках, паказаных у заданнях.

Калі ў выніку вылічэнняў атрымаецца няцэлы лік, акругліце яго да цэлага, карыстаючыся правіламі прыбліжаных вылічэнняў, і ў бланк адказаў запішыце акруглены лік, пачынаючы з першай клетачкі. Кожную лічбу і знак мінуса (калі лік адмоўны) пішыце ў асобнай клетачцы.

Адзінкі вымярэння велічынь (кг, м, Ф, мА, °С і інш.) не пішыце.

B1	Графік залежнасці праекцыі скорасці v_x матэрыяльнага пункта, які рухаецца ўздоўж восі Ox , ад часу t мае выгляд, прыведзены на рысунку. Модуль перамяшчэння Δr матэрыяльнага пункта за прамежак часу $\Delta t = 3$ с ад моманту пачатку адліку часу роўны ... м.	
B2	Цела масай $m = 3,0$ кг утрымліваюць на нахіленай плоскасці, якая складае вугал $\alpha = 45^\circ$ з гарызонтам. Калі гэта цела адпусціць, то яно будзе слізгаць уніз з паскарэннем, модуль якога $a = 4,1 \frac{\text{м}}{\text{с}^2}$. Калі да цела прыкладзены пастаянную сілу $\vec{F}$, паралельную нахіленай плоскасці, то яно будзе раўнамерна рухацца ўверх па нахіленай плоскасці пры ўмове, што модуль гэтай сілы F роўны ... Н.	
B3	Цыліндр плавае ў керасіне $\left(\rho_k = 800 \frac{\text{кг}}{\text{м}^3}\right)$ у вертыкальным становішчы (гл. рыс.). Калі аб'ём цыліндра $V = 0,030$ м ³ , то маса m цыліндра роўная ... кг.	

B4	Невялікае цела масай $m = 0,40$ кг свабодна верціцца па акружнасці на лёгкай нерасцяжнай нітцы ў вертыкальнай плоскасці. Калі сілу супраціўлення паветра не ўлічваць, то модуль сілы нацяжэння F_1 ніткі ў ніжнім пункце траекторыі большы за модуль сілы нацяжэння F_2 ніткі ў верхнім пункце траекторыі на велічыню, роўную ... Н .
B5	Балон запоўнены газавай сумессю, якая складаецца з азоту $\left(M_1 = 28,0 \frac{\text{г}}{\text{моль}}\right)$ і кіслароду $\left(M_2 = 32,0 \frac{\text{г}}{\text{моль}}\right)$. Калі модуль сярэднеквадратычнай скорасці малекул азоту $\langle v_{\text{кв1}} \rangle = 510 \frac{\text{м}}{\text{с}}$, то модуль сярэднеквадратычнай скорасці малекул кіслароду $\langle v_{\text{кв2}} \rangle$ роўны ... $\frac{\text{м}}{\text{с}}$.
B6	На рысунку прыведзены графік залежнасці тэмпературы t аднароднага цела масай m ад часу τ . Удзельная цеплаёмкасць рэчыва цела $c = 1000 \frac{\text{Дж}}{\text{кг} \cdot ^\circ\text{C}}$. Калі да цела штосекундна падводзілася колькасць цеплаты $Q_0 = 1,5$ Дж, то маса m цела роўная ... г.
B7	У вертыкальнай цыліндрычнай пасудзіне, зачыненай знізу лёгкарухомым поршнем масай $m = 10$ кг і плошчай папярочнага сячэння $S = 40$ см ² , знаходзіцца ідэальны аднаатамны газ. Пасудзіна знаходзіцца ў паветры, атмасферны ціск якога $p_0 = 100$ кПа. Калі пры ізабарным награванні газу надаць колькасць цеплаты $Q = 225$ Дж, то поршань перамясціцца на адлегласць $ \Delta h $, роўную ... см .
B8	Аптычная сіла тонкай лінзы $D = -5,0$ дптр. Калі відарыс пунктавай крыніцы святла, размешчанай на галоўнай аптычнай восі лінзы, знаходзіцца ў два разы бліжэй да лінзы, чым сама крыніца, то адлегласць d ад крыніцы да лінзы роўная ... см .
B9	Пунктавы дадатны зарад q , які знаходзіцца ў пункце A (гл. рыс.), стварае ў пункце C электростатычнае поле, модуль напружанасці якога $E = 76 \frac{\text{В}}{\text{м}}$. Дліны старон трохвугольніка $BC = 4$ см і $BA = 5$ см. Калі ў пункт B змясціць такі самы зарад q , то патэнцыял ϕ электростатычнага поля ў пункце C стане роўным ... В .
B10	У электрычным ланцугу, схема якога прыведзена на рысунку, супраціўленні ўсіх рэзістараў аднолькавыя і роўныя R , а ўнутранае супраціўленне крыніцы току настолькі малое, што яго не трэба ўлічваць. Калі да замыкання ключа K ідэальны амперметр паказваў сілу току $I_1 = 15$ мА, то пасля замыкання ключа K амперметр пакажа сілу току I_2 , роўную ... мА .
B11	На гарызантальнай плоскай паверхні ляжыць прамы кусок проваду даўжынёй $l = 50$ см, вырабленага з матэрыялу з удзельным супраціўленнем $\rho_{\text{уд}} = 1,8 \cdot 10^{-8}$ Ом·м і шчыльнасцю $\rho = 8,9 \cdot 10^3 \frac{\text{кг}}{\text{м}^3}$. Провад знаходзіцца ў аднародным магнітным полі, лініі індукцыі якога гарызантальныя і перпендыкулярныя восі проваду. Калі сіла ціску проваду на плоскасць роўная нулю пры мінімальным напружанні на канцах проваду $U_{\text{мін}} = 25$ мВ, то модуль індукцыі магнітнага поля B роўны ... мТл .
B12	Акумулятар з ЭРС $\mathcal{E} = 1,40$ В і ўнутраным супраціўленнем $r = 0,20$ Ом замкнуты алюмініевым $\left(c = 880 \frac{\text{Дж}}{\text{кг} \cdot \text{К}}\right)$ правадніком, маса якога $m = 25,1$ г. Калі на награванне правадніка расходуюцца $\eta = 60\%$ энергіі, спажываемай правадніком, то праз прамежак часу $\Delta t = 10$ мін максімальная магчымае змяненне тэмпературы ΔT правадніка роўнае ... К . <i>Заўвага.</i> Змяненне супраціўлення правадніка пры яго награванні не трэба ўлічваць.